

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. c)
Istorie

Test 4

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În Moldova, [...] conducătorii mișcării opoziționiste – V. Alecsandri, Al. I. Cuza, P. Cazimir [...] – au convocat o mare adunare populară, la 27 martie/8 aprilie, la hotelul Petersburg din Iași, pentru a obține sancționarea populară pentru programul de revendicări, care urma să fie prezentat spre aprobare domnului. [...] Programul, în redactarea căruia un rol important i-a revenit lui V. Alecsandri, este intitulat *Petiția proclamațiune a boierilor și notabililor Moldovei*. Cele 35 puncte ale documentului, moderate, în esența lor, urmăreau instituirea unui regim reprezentativ mai larg, capabil să îngăduie adoptarea unor reforme necesare progresului social. Primul punct, ostentativ, afirma «sfânta păzire a *Regulamentului [Organic]*, în litera lui, fără nicio răstălmăcire» pentru a reliefa intenția moldovenilor de a-și circumscrie acțiunile în limitele legalității regulamentare, pentru a nu oferi vreun pretext de intervenție Rusiei țariste, mai ales; se solicită, apoi, siguranța persoanei, eliberarea deținuților politici, răspunderea miniștrilor, reformă școlară, desființarea vămii de export pentru cereale, bancă națională, «grabnica îmbunătățire a stării țăranilor».”

(Gh. Platon, *Istoria modernă a României*)

B. „În Țara Românească, [...] în luna martie, C. A. Rosetti [...] și Ion Ghica [...], printre alții, au format un comitet revoluționar însărcinat cu organizarea unei revolte armate. Nicolae Bălcescu, exponent al spiritului revoluționar în rândurile studențimii române de la Paris, s-a alăturat comitetului în aprilie. În data de 9/21 iunie 1848, la Islaz [...] membrii comitetului și-au pus planul în aplicare. [...] S-a dat citire *Proclamației* în care se prezenta programul revoluției. [...] Comitetul revoluționar își exprima intenția de a respecta toate tratatele în vigoare cu Imperiul Otoman, dar nu-și putea disimula ostilitatea față de Rusia, cerând să se pună capăt regimului instituit de *Regulamentele Organice*. În continuare, comitetul enumera principiile pe care își propunea să le promoveze în așezarea principatului pe un nou făgaș: egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor, împărțirea echitabilă a datoriilor publice prin impozit în raport cu veniturile, larga participare la viața politică prin vot universal, libertatea presei, a cuvântului și a întrunirilor, abolirea sistemului de *clacă* prin despăgubirea moșierilor, extinderea sistemului educațional printr-un învățământ gratuit și egal pentru toți cetățenii [...], desființarea tuturor rangurilor și titlurilor nobiliare și alegerea domnilor pe termen de cinci ani, din toate categoriile sociale. [...]”.

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un revoluționar din Moldova precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la sistemul educațional. **2 puncte**
3. Menționați câte un program revoluționar la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că revoluționarii promovau introducerea votului universal. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A** precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două proiecte politice din secolul al XIX-lea care au contribuit la formarea statului român, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„La 13 aprilie 1948 se adoptă o nouă Constituție, după modelul Constituției staliniste din 1936. [...] O serie de măsuri în domeniul economic distrug structurile existente. Totul se etatizează. La 11 iunie 1948 sunt naționalizate principalele întreprinderi industriale, bancare, de transport, de asigurări, fără nicio despăgubire. Ulterior, sunt naționalizate și micile întreprinderi. Pe această bază se trece la dezvoltarea forțată a unei industrii, mai ales grele, fără respectarea principiilor de rentabilitate și eficiență economică. Se trece la planificarea centralizată a volumului producției și a desfacerii mărfurilor. Încep să fie elaborate planuri anuale și apoi cincinale, foarte încărcate pentru a fi îndeplinite. Totul după model sovietic.

În 1949 începe colectivizarea agriculturii, de asemenea forțată [...]. În primii ani de colectivizare, după date oficiale, sunt arestați zeci de mii de țărani pentru refuzul de a se înscrie în gospodăriile colective. Mijloacele de presiune se diversifică între 1954 și 1958, apoi se reia ritmul forțat, până în 1962 fiind colectivizate 96% din terenurile arabile ale țării. Un sistem dur de cote obligatorii îngenunchează țărâtimea, iar rezistența la colectivizare victimizează aproximativ 80 000 de țărani, arestați, judecați și condamnați la ani grei de temniță sau executați.

Pe plan politic sunt desființate toate partidele și organizațiile politice, indiferent de ideologia și atitudinea lor față de programul și țelul Partidului Muncitoresc Român (înființat în 1948). PMR este singurul partid admis [...]. Orice opoziție și rezistență sunt reprimată și zdrobite fără cruțare. Zeci de mii de oameni, politicieni, ziariști, militari, avocați, clerici sau pur și simplu persoane care nu erau de acord cu politica partidului unic, toți sunt arestați și condamnați, justiția fiind complet subordonată politic.”

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți legea fundamentală din România, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați formațiunea politică și o caracteristică a acesteia la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la industria din România. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la procesul de colectivizare, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia totalitarismul din România se consolidează și printr-o altă practică politică, în afara celor la care se referă sursa dată. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția politică a spațiului românesc în Evul Mediu și la începuturile modernității, având în vedere:

- menționarea a câte două autonomii locale atestate în spațiul românesc intracarpatic, respectiv în spațiul românesc extracarpatic, în secolele al IX-lea – al XIII-lea;
- precizarea unui stat medieval din spațiul românesc și prezentarea unei acțiuni desfășurate pentru constituirea acestuia în secolul al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la modificările instituționale din spațiul românesc, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Test 4

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă fracțiuni de punct. Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total obținut pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: V. Alecsandri/Alecsandri, Al. I. Cuza/Cuza, P. Cazimir/Cazimir **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: extinderea sistemului educațional, *învățământ gratuit și egal pentru toți cetățenii etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: *Petiția proclamațiune/Petiția proclamațiune a boierilor și notabililor Moldovei, Proclamația/Proclamația de la Islaz* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** **(3px2=6p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: *Cauză: pentru a obține sancționarea populară pentru programul de revendicări și efect: În Moldova, [...] conducătorii mișcării opoziționiste – V. Alecsandri, Al. I. Cuza, P. Cazimir [...]. – au convocat o mare adunare populară, la 27 martie/8 aprilie, la hotelul Petersburg din Iași SAU*
Cauză: pentru a reliefa intenția moldovenilor de a-și circumscrie acțiunile în limitele legalității regulamentare și efect: Primul punct, ostentativ, afirma «sfânta păzire a Regulamentului [Organic], în litera lui, fără nicio răstălmăcire» etc.
6. **câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două proiecte politice din secolul al XIX-lea care au contribuit la formarea statului român, în afara celor la care se referă sursele date

(1px2=2p)

Exemple: *Constituția Cărvunarilor din 1822, Prințiipiile noastre pentru reformarea patriei* elaborat în 1848, Rezoluțiile Adunărilor ad-hoc din 1857 etc.

câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui proiect politic menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la proiectul politic **(2px2=4p)**

7. **4 puncte** pentru menționarea oricărei caracteristici a statului român în a doua jumătate a secolului al XIX-lea
Exemple: se modernizează prin reformele adoptate în timpul domniei lui Al.I.Cuza, se consolidează prin adoptarea Constituției din 1866 etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea

(30 de puncte)

1. **2 puncte** pentru răspunsul: Constituția din 1948 **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 puncte** pentru răspunsul: al XX-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 puncte** pentru răspunsul: Partidul Muncitoresc Român
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a formațiunii politice
Exemple: *înființat în 1948, este singurul partid admis etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
4. **câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la industria din România **(3px2=6p)**
Exemple: *La 11 iunie 1948 sunt naționalizate principalele întreprinderi industriale, bancare, de transport, de asigurări, fără nicio despăgubire., sunt naționalizate și micile întreprinderi, Se*

trece la planificarea centralizată a volumului producției și a desfacerii mărfurilor etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la procesul de colectivizare

câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**

Exemple: Procesul de colectivizare are consecințe negative pentru țărănime. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *sunt arestați zeci de mii de țărani pentru refuzul de a se înscrie în gospodăriile colective și rezistența la colectivizare victimizează aproximativ 80 000 de țărani, arestați, judecați și condamnați la ani grei de temniță sau executați SAU* Procesul de colectivizare se desfășoară în etape, prin constrângere. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *În 1949 începe colectivizarea agriculturii, de asemenea forțată și apoi se reia ritmul forțat, până în 1962 fiind colectivizate 96% din terenurile arabile ale țării etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** adoptarea Constituției din 1952/1965, impunerea cultului personalității etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **Câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două autonomii locale atestate în spațiul românesc intracarpatic, respectiv în spațiul românesc extracarpatic , în secolele al IX-lea – al XIII-lea (**de exemplu:** voievodatele conduse de Gelu, de Glad, de Ahtum, respectiv voievodatele conduse de Litovoi, de Seneslau, cnezatul lui Ioan etc.) **(3px4=12p)**

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui stat medieval din spațiul românesc (**de exemplu:** Țara Românească, Moldova etc.)

2 puncte pentru menționarea oricărei acțiuni desfășurate pentru constituirea acestuia în secolul al XIV-lea (**de exemplu:** obținerea independenței Țării Românești față de Ungaria în 1330, *descălecatul* voievodului Bogdan din Maramureș etc.)

3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la faptul istoric și se utilizează relația cauză-efect

1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la faptul istoric

- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor modificările instituționale din spațiul românesc, în secolele al XVI-lea – al XVIII-lea (**de exemplu:** În prima jumătate a secolului al XVI-lea, intervin modificări instituționale în Transilvania, în contextul expansiunii otomane. La începutul secolului al XVIII-lea, în urma instaurării regimului fanariot intervin modificări în organizarea domniei, ca instituție centrală din Moldova și din Țara Românească. etc.)

4 puncte pentru sustinerea punctului de vedere formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**